

Osobnosti s erby – 49.část

V další části osobností s erby bych Vám zde věnoval Staroměstské exekuci, od které právě uplynulo 400 let a konkrétně osmadvacáté odsouzené osobnosti, Martinovi Fruweinovi z Podolí, který však nebyl popraven.

Staroměstská exekuce (známá také jako „poprava 27 českých pánů“) ze dne 21. června 1621 byla hromadná poprava dvaceti sedmi vůdců stavovského povstání (tří pánů, sedmi rytířů, 17 měšťanů) na Staroměstském náměstí v Praze. Představovala nebývale krutou tečku za událostmi, které začaly třetí pražskou defenestrací 23. května 1618 a skončily 8. listopadu 1620 porážkou stavovských armád v bitvě na Bílé hoře u Prahy.

Páni:

Jáchym Ondřej Šlik z Holíčce
Václav Budovec z Budova
Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic

Rytíři:

Kašpar Kaplíř ze Sulevic
Prokop Dvořecký z Olbramovic
Fridrich z Bílé
Jindřich Otta z Losu
Diviš Černín z Chudenic
Vilém Konecchlumský z Konecchlumí
Bohuslav z Michalovic

Měšťané:

Valentin Kochan z Prachové
Tobiáš Štefek z Koloděj
Ján Jesenský
Kryštof Kober z Koberšperku
Jan Šultys z Felsdorfu
Maxmilián Hošťálek z Javořice
Leander Rüppel z Ruppachu
Jiří Hauenšild z Fürstenfeldu
Jan Kutnauer ze Sonnenštejna

Simeon Sušický ze Sonnenštejna
Nathanael Vodňanský z Uračova
Václav Maštěrovský z Jizbice
Jindřich Kozel z Peclínovce
Ondřej Kocour z Votína
Jiří Řečický
Michal Witmann
Simeon Vokáč z Chyš

Dále měl být popraven i **Martin Fruwein z Podolí**, ale před exekucí spadl 7. června ze střechy a zabil se (není zcela jasné, zda šlo o vraždu, sebevraždu nebo uklouznutí při útěku); symbolicky bylo proto popraveno jeho mrtvé tělo.

Martin rytíř Fruwein z Podolí

- * 2. pol. 16. století, Kowary/Schmiedeberg, polské Podhůří Krkonoš, Svidnické knížectví
- + 7. června 1621, Praha
- Byl to pražský měšťan, advokát, purkrabí zemských desk a účastník Stavovského povstání v letech 1618–1620. V roce 1621 nebyl na Staroměstském náměstí popraven, neboť ještě před popravou spáchal patrně sebevraždu skokem z Bílé věže do Jeleního příkopu.
- Pocházel ze Slezska, odkud přišel v roce 1597 do Prahy, kde se na Starém městě pražském stal měšťanem a advokátem. Později za ním přišel do Prahy i jeho bratr Benjamin, působící rovněž jako advokát. Martin měl tři syny (Eliáše, Felixe a Matyáše). Podle některých pramenů bel příslušníkem erbovní rodiny z Horní Falce.
- Od roku 1597 působil v Praze jako advokát a vstoupil do služeb Petra Voka z Rožmberka. Během této služby přijal českobratrskou víru a stal se politickým mluvčím Jednoty bratrské. Zastával v ní významné postavení a stal se voleným zástupcem evangelických stavů (defensorem). Po vydání Rudolfova Majestátu dohlížel nad dodržováním náboženské svobody v Čechách. V roce 1611 se stal členem stavovské komise, která měla za úkol vyšetřit, kdo je hlavním viníkem vpádu pasovských vojsk do Čech. Komise potvrdila, že za vpádem těchto vojsk stál sám císař Rudolf II.

Byl také úzce spjat s Janem Jiřím ze Švamberka. Toto přátelství dokazuje štambuch Jana Jiřího ze Švamberka, ve kterém se nachází kresba Fruweinova erbu s heslem Pomni na smrt z roku 1609. Toto heslo jej může vázat k Řádu lebky, jehož zakladatelem byl Petr Vok z Rožmberka. Ten řádu určil latinské heslo Memento Mori, česky Pamatuj na smrt. V roce 1618 byl Fruwein jedním z organizátorů stavovského povstání. Jako zástupce měšťanského stavu se zúčastnil konspirační schůzky sedmi českých pánů v paláci Smiřických, kde bylo rozhodnuto svrhnout habsburské místodržící na Pražském hradě. Spiklenci se druhý den vydali na hrad a stali se tak strůjci druhé pražské defenestrace. Fruwein se stal i členem vzbouřenecké stavovské vlády – direktoria. Byl zvolen direktorem městského stavu. Po zvolení Fridricha Falckého v roce 1619 byl jmenován hofrychtěrem královských i věnných měst, kdy za své služby byl povýšen do rytířského stavu a získal predikát „z Podolí“.

Po bitvě na Bílé hoře v roce 1620, kde bylo stavovské povstání na hlavu poraženo, byl zajat, oloupen a podroben mučení. Zpočátku byl uvězněn v podzemním vězení Staroměstské radnice, potom byl přemístěn do Bílé věže na Pražském hradě. Odtud vodil velitel hradní stráže Petr Příchovský z Příchovic s ozbrojeným doprovodem jednotlivé vězně do soudní síně k výslechům. Koncem května 1621 byly vyneseny rozsudky. Martin Fruwein měl být společně s dalšími sedmadvaceti povstanci popraven na Staroměstském náměstí. Ještě před popravou mu měl být vyříznut jazyk, neboť nejvíce prý zhřešil proti císařskému majestátu svými projevy. Pak měl být sřát a jeho tělo rozčtvrceno.

Císaři Ferdinandu II. Habsburskému však protokoly z výslechů nestačily, a proto měli být někteří vězni vyslechnuti na mučidlech. Patřil mezi ně i Martin Fruwein. Byl již nemocný a pobýval v žalární kobce v nejvyšší patře Bílé věže. Když jej v pondělí 7. června 1621 předváděli k výslechu, požádal o návštěvu toalety, v podstřeší věže se protáhl vikýřem a patrně skočil ze střechy do Jeleního příkopu Pražského hradu. Byl na místě mrtev.

Císařský místodržitel a předseda exekuční komise Karel z Liechtensteinu napsal do Vídně císaři, že se Martin Fruwein zabil ze zoufalství a strachu před trestem. Bylo tedy rozhodnuto vykonat krvavý ortel i na mrtvém těle. Hlava byla přibita na šibenici na Koňském trhu, dnešní Václavské náměstí, jedna čtvrt' těla byla pověšena u silnice na bělohorské pláni, ostatní před městské brány na dalších třech světových stranách.

V roce 2011 v předvečer vzpomínkové akce k 390. výročí českého stavovského povstání umělecká skupina Ztohoven umístila na dlažbě staroměstského náměstí v Praze 28. kříž za tuto oběť. A činí tak dosud.

Zdroj : Wikipedia, Česká televize a Biografický slovník.

Arnošt Drozd 7/2021

Príspevek do Genealogických a heraldických listů 3/2021